

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Congresul Agrului

Marile serbări dela Dej — Realizările de patru ani ale „Asociațiunii Generale a Românilor Uniți” —
Rosturile ei în zilele noastre — Planuri și obiective pentru viitor — Revista serbărilor

După patru ani de viață, Agru a trecut, în serbările dela Dej, un nou examen. Mai mult decât mulțumitor: strălucit!

Mai întâi congresul însuși. O manifestație de credință deosebit de grandioasă. Nu știm dacă Dejul a mai văzut mulțimi fără număr ca cele de Dumineca trecută. Nici un mănuchiș de intelectuali atât de impunător, veniți din toate unghiurile țării, cu trei vladici în frunte, cum a avut prilej să găzduiască acum. — Procesiunea euharistică, la sfârșitul liturghiei, a fost impunătoare, ordonată și cucernică, cum numai la marile congrese apusene se poate vedea. Și în toată vremea, la slujbe și ședințe deopotrivă, acea insesizabilă și indescribibilă atmosferă de spiritualitate, de serioasă coborâre în sine, de totală uitare a interesului personal și de largă înfrățire între tovarășii de steag veniți din depărtări, între dascăli și preoți, între „domni” și țărani, care au făcut farmecul creștinesc propriu adunării.

Nu mai puțin impunătoare sunt însă rezultatele muncii încoronate de aceste serbări strălucite. În patru ani abia, și luptând cu greutate fără seamăn, asociația a ajuns să aibă la 700 de organizații parohiale. Peste 50.000 ostași s'au înșiruit de bună voie sub steagurile măntuitoare ale luminii. În eparhia Maramureșului 80% din parohii au organizații; iar în Maramureșul propriu zis nu mai este parohie pe zidul căreia să nu fâlfâie steagul plin de nădejdi al Agrului. — Sunt cifre și date cari grăiesc dela sine, fără comentariu. Impunătoare chiar dacă presupunem, că multe organizațiuni s'au oprit la primul pas. Căci organizarea însăși e o „realizare” importantă.

Dar foarte multe din organizațiunile locale și-au înțeles rostul perfect de bine și au desfășurat activitate laudabilă. Pretutindeni s'au ținut adunări creștinești, cu cântări, conferințe, recitări de versuri de cuprins religios. S'au făcut pe alocuri începuturi frumoase de biblioteci bune. Mila creștinească a fost activă pretutindeni. Ea se face tot mai sistematică și pe sate. Mai ales grija de copiii săraci, ajutorarea lor cu haine și cărți. Din inițiativa Agrului iau ființă tot mai multe coruri. Sunt necesare la biserică și la festivalurile ce se aranjează tot mai des. — Cine nu vede uriașa putere educativă a tuturor acestor strădanii, făcute toate din curată însuflețire, cu sacrificii importante? Și ce capital prețios însemnează această muncă, totalizată pe biserică întreagă, pentru neamul nostru chinat atât de cumplit de duhul rău al egoismului și al iubirii de bani?!

Deosebit trebuie să subliniem admirabila putere înfrățitoare a Agrului. Sub steagul lui se adună intelectuali și țărani, oraș și sat, preot și învățător, neamul cu toate clasele lui sociale, un trup și un suflet „dela vladică până la opincă”.

Toți se apropie de același altar al credinței străbune, toți sunt străbătuți de puterea tainică a aceluiași tradiții și se înalță pentru aceleași idealuri de slavă și înălțare românească. — Este poate singurul chip de-a lucra efectiv, și fără greș, marea unire sufletească a neamului sfârșiat acum de dușmăni și uri pierzătoare.

De aceea, acțiunea Agrului trebuie susținută pe viitor cu toată puterea. Și nu pot decât să ne bucurăm în maximă măsură drumurile de limpezire, de mai vie unitate și armonie, de adâncire și cristalizare a activității, pe care le croiește pentru viitor seria de hotărâri importante luate în congresul dela Dej. — Deoparte, acțiunea de organizare va merge înainte. Și, în chip spontan aproape și tot mai clar, în tiparele „Acțiunii Catolice” apusene. Opera de diferențiere organică, nu de separare însă, face progrese. După „Astru” constituit încă de acum doi ani, avem de-acum și federala reuniunilor și asociațiilor de femei. Și e pe drum de realizare și cea a corurilor, a căror număr sporește mereu. Nu peste mult va trebui să ne gândim, de sigur, la o deschilnire între bătrâni și tineri. Munca împărțită după norme precise și colaborarea armonică asigurată prin legături organice între diferitele ramuri ale familiilor de asociații, nu poate fi decât folositoare în cea mai mare măsură.

Și pentruca toată mișcarea să poată avea ritm mai viu, unitate mai asigurată, legătura cu centru mai ușoară, congresul a găsit mijlocul de-a avea pe viitor un birou central permanent și priceput, condus de om chemat și dedicat în întregime acestei sarcini. Și, în același scop, „Buletinul” va ieși mai des, poate lunar. — Dacă va reuși, prin stăruințele preoților noștri în primul loc, acea chetă, într-o sărbătoare, care se va cere dela Episcopatul nostru, în favorul Agrului, s'a găsit și un mijloc ușor pentru a asigura suportul material indispensabil pentru o acțiune de așa proporții.

De încheiere mai observăm, că pentru anul ce vine Congresul a fixat două probleme pe care le dă ca principală și permanentă preocupare discuțiilor și activității organizațiilor sale: problema educațiunii creștine a tineretului de toate categoriile, apoi lămurirea problemelor sociale cari frământă lumea noastră și cari n-au altă deslețare decât cea preconizată, pe temei de evanghelie, în scrisorile sociale ale Sfântului Părinte dela Roma. Insași fixarea temelor dovedește largă perspectivă cu care lucrează asociația. Iar mijloacele practice, de realizare, pe care le vizează propunerile ce s'au făcut, arată suflet plin de curaj creștinesc și încredere în izbândă. — Faxit Deus!

* * *

Primatul spiritualității

Cuvânt de deschidere a congresului dela Dej rostit

de Dr. Valeriu Pop
f. ministru, președintele Agrului

Dupăcum harnicul gospodar, cu conștiința omului ce și-a făcut datoria din plin, aleargă la câmpul ce își arată belșugul rodului binecuvântat în bătaia aurie a soarelui de toamnă și recunoscător culege cu ceace bunul Dumnezeu s'a îndurat să răsplătească munca încrezătoare și neostenită de un an, așa și noi întrunți în congres ne ducem toamnă de toamnă, din ținut în ținut, pentru a lua în seamă roadele muncii spirituale din cursul unui an.

Dat ne-a fost în toamna aceasta să venim în străvechilui oraș scaldat de râul Someșului și, în tălăzuirea mulțimilor nesfârșite ce au alergat la acest mare praznic creștinesc și românesc, să avem învederată dovadă a rodului ce-l poate da osteneala unor vrednici păstori sufletești ajutați de entuziasmul și râvna intelectualilor fruntași. Nu precupețim deci lauda celor ce — luptând cu multe și mari nevoi într'un ținut sărac în bunuri materiale, însă bogat în cele sufletești, — ne-au dat sărbătoarea de azi în toată măreția ei.

Neuitatele clipe de înălțare și reconfortare ce trăim, ne îndeamnă să aruncăm o privire la rosturile trecutului și întăriți de învățămintele ce se desprind din cele petrecute să arătăm cele ce fără greș trebuie să vină.

Creștinismul este legea iubirii, legea sacrificiului de sine, este minunata concepție a spiritualității, eșită biruitoare peste rulsele neputințoase și desfrânatei concepții materialiste a păgânismului. Hristos a indicat omnirii o nouă cale de urmat, a statornicit o nouă așezare cu infinite posibilități de nobile avânturi. Mântuitorul prin legea nouă a subordonat tot ce este vremelnic și material la tot ce este etern și spiritual și astfel a creat noi baze de fericită conviețuire pământeană și de dobândire a vieții de veci.

Această sublimă concepție spirituală a creștinismului a creat, în 18 veacuri de luptă continuă cu slăbiciunile și imperfecțiunile inerente firii omenești, toată civilizațiunea contemporană. Știință, artă, așezări politice și realizări materiale au găsit totdeauna în concepția creștină și stimulentele binefăcătoare, dar și frâna necesară pentru a crea și a păstra armonia măreață și desăvârșită a gândirii și realizărilor omenești.

Nepătrunsa Providență a îngăduit însă că această operă, în continuă ascendență pe măsura cunoașterii tot mai adâncite a cuvântului, să sufere o dureroasă și plină de consecințe perturbatoare. — Secolul al XIX-a ne-a adus erupțiunea materialismului care sub etichetele cele mai seducătoare și-a croit drum pe toate tărâmurile vieții umane. Generații după generații câștigate noului crez, presupțioase și disprețuitoare a disciplinelor apuse, au început să jure numai pe rațiune și au sfârșit prin a se închina exclusiv vișălului de aur. Apostolii nouilor credințe au devenit tot mai cutezători, loviturile lor au fost tot mai îndrăznețe, iar rezultatele obținute tot mai încurajătoare. Statul s'a separat de biserică, de ale cărei servicii învechite și fără rost a crezut că se poate dispensa cu folos pentru binele obștesc. *Autoritatea Statului* degradat la o existență convențională, căruia cetățeanul singuratic s'au organizat pe clase se crede îndrituit a se opune, a scăzut în mod vădit. *Monarhii* după monarhii s'au prăbușit și toți se simțeau obligați să aplaude și să se bucure de procesul de dispariție a unei anahronice forme de guvernământ. *Familia*, cu aspre îndatoriri dar și cu sublimă satisfacții morale, ceda tot mai precipitat în fața plăcerilor trecătoare ale libertății sexuale. — În același timp producția sporită la extrem, acumulări fantastice de averi, o dezvoltare nebănuită a tehnicii și câștig ușor dădeau *aparența unei prosperități generale, care pecetluia triumful noii concepții de viață, materialistă și pozitivistă*, pe ruinele spiritualității creștine.

Astfel iluminații nouilor prefaceri au îndrăsnit să *înlăture una câte una pietrele de temelie ale unei așezări multisekulare, crezând că ea va continua să dăinuiască și fără acest suport*. Care nu a fost însă stupefacția generală, când s'a văzut că edificiul se clatină și amenință să îngroape sub ruinele sale toată splendoarea construcției bimilenare? Priviți în largul lumii și veți vedea rezultatele concepției materialiste: *ruina economică și financiară este generală, sărăcia și mizeria au trecut pragul pretutindeni; debandada morală este fără pereche; anarhia vieții publice fără esire,*

haosul din viața umanității este complet. Iar vracii credințelor perimate privesc cu brațele încrucișate la dezastru: nu mai găsesc nici o soluție, nici o eșire din acest teribil impas.

Strigătul de ajutor, de mântuire, ce se aude tot mai puternic, răsună-va oare în pustiu, omenirea este oare sortită unui dezastru inevitabil?

Nu! În bezna înfricoșătoare a nopții mijesc deja zorii dimineții. Să nu ne fie teamă, să deschidem ochii și să privim cu încredere la semnele marilor prefaceri ce se anunță. Amuțește hula rostită la adresa credinței dela înălțimea catedrelor universitare și tot mai mult își face drum mărturisirea curajoasă a existenței lui Dumnezeu. Se îngroașe văzând cu ochii numărul intelectualilor ce aleargă la biserică. Tinerimea se pune tot mai mult în slujba lui Hristos. State ce își făceau un titlu de glorie din laicism și din izgonirea crucii, au refăcut sau se silesc să refacă o solidă legătură cu puterea spirituală. La chemarea Preafericitului Părinte care întru amintirea răscumpărării de acum 1900 ani a proclamat An Sfânt, sute de mil. milioane de pelerini înfruntă oboselile și primejdiile drumului și cu grele sacrificii bănești aleargă la Roma să se închine la mormântul Sfinților Apostoli-martiri. În multe alte țări congrese religioase întrunesc mulțimi încă nevăzute, cari fac mărețe mărturisiri de credință. Dar noi? Nu pentru meschine interese personale sau de ordin material, ci pentru a ne împărtăși din puterea credinței ne-am adunat aci într'un număr așa de covârșitor, din toate colțurile țării!

Lumea întreagă se lapadă de rătăcirile trecutului, *vrea renașterea credinței, restabilirea autorității, a ordinii morale*, cere un ideal și e gata a abandona sau de așeza pe al doilea plan țelurile materiale, egoiste, atât de ispititoare altădată.

Asemenea ogoarelor arse și pustiite de secetă îndelungată, omenirea secătuită până la desnădejde este însetată de ploaia binefăcătoare a credinței dătătoare de nouă viață.

Atmosfera este încărcată, cerul este acoperit de nori, tunete se aud și întunericul este sfâșiat de străfulgerări de trăsnet. Stropi grași

ca bobul încep să cază pe câmpurile înfelenite. Sufletul umanității însetate se așterne cucernic în așteptarea botezului purificator al apelor. Ca o ploaie de vară mult așteptată se va revărsa binefacerea credinței asupra noastră și treziți la o nouă viață vom pune toate energiile noastre în slujba operei de refacere.

Primatul spiritualității va fi restabilit, pietrele de temelie vor fi așezate la loc, iar viața națiilor și indivizilor își va recâștiga echilibrul și disciplina.

Suntem în pragul biruinței; concepția spirituală își vestește apropiata intrare triumfală. Să credem deci, să credem cu tărie și ne vom mântui!

* * *

Revista serbărilor

Pregătiri

Dejul e mândria Someșenilor. Și pe dreptul. Orașul e curat, ordonat, bine gospodărit. Bun cadru de congrese și serbări. — Pentru cele ale Agru-lui a făcut, din bună vreme, și pregătiri speciale. Președintele local al Agru-lui, d. notar public *Dr. Victor Pop* de mult n'a mai avut somn liniștit. A alergat în toate părțile și s'a sbătut cu multe. Nu-i ușor să te gândești la atâtea deodată: găzduirea și hrana atâtor străini, — dintre cari cei mai mulți au bunul obicei național de a sosi neanunțați — sale pentru ședințe, cor și concerte, altar pentru slujbe, fanfară, primiri, cuvântări etc. etc. Noroc că autoritățile, în frunte cu d. prefect *Dr. Valeriu Bilțiu* și d. primar *Dr. Alexandru Coroiu* i-au dat concurs larg și înțeleghător. Păr. protopop *Marga*, de sigur, și-a luat și el parte bogată în alergătură. Și toată lumea noastră de bine. La toți: inimi și case deschise. Grație acestei harnice colaborări, Sâmbătă dimineața, 21 Octomvrie, totul era gata pentru marea sărbătoare: orașul împodobit, poarta de triumf înălțată, sale aranjate. Exact după program. De-acum, pot sosi oaspeții.

Sosesc oaspeții

Dimineața, la 9²⁹ și sosește, în gară, înțâta echipă importantă, în frunte cu *Comitetul Central*, și asistentul său eclesiastic, păr. pre-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Expiare

Lumea privită sub aspectul ispășirii vieții păcătoase ¹⁾

de **Gavril Todica**

— Non ponas te ad multam requiem, sed ad magnam patientiam. (*Imitatio Christi*, 3, 35, 8).

— Ah, an der Erde Brust, sind wir zum Leide da! (*Goethe, Faust*).

I. UVERTURA

Mult timp am căutat o filosofie satisfăcătoare a vieții noastre de pe pământ. Dar în van am căutat-o în sistemele filosofice, în concepțiile științifice despre lume și viață. Ele mai mult ne încurcă într'un labirint de ipoteze, divagații și definiții, decât ne lămuresc. Relativ mai aproape de adevăr mi-se pare răspunsul scurt din Catechismul elevilor de clase primare: — Noi trăim pe pământ ca să cunoaștem pe Dumnezeu, pe El să-l iubim și Lui să-i servim.

Răspuns nu numai mai aproplat de ade-

¹⁾ Câteva capitole din scrierea, cu acest titlu, a autorului, care ar dori să provoace și discuții în contradictoriu, — având în vedere că tratează chestii de știință și credință. — *N. Red.*

văr, ci aproape satisfăcător... dacă am putea cunoaște pe Dumnezeu așa de ușor; dacă, peste tot, adevărul nu ar fi mai imens, decum rezultă din răspunsul elevilor.

Pe Dumnezeu însă nu-l putem cunoaște ușor. Deum nemo vidit unquam (Ioan I, 18). Il putem simți uneori. Spiritele cele mai înalte îl simțesc totdeauna. Dar nici ele nu-l cunosc. Cum să pătrundem deci noi, muritorii de rând, pe cel Nepătruns? Cum să cuprindem, cu mintea noastră mărginită, pe cel Nemărginit?

Simțim că emanăm din El.

Prin păcatele noastre însă ne-am depărtat de El. Dar nu avem liniște, nu avem stare, nici alinare, până nu ne întoarcem la El. Toți oamenii suntem în situația „fiului rătăcit”. — Iată, în esență și chintesență, filosofia vieții omenești.

Prin păcatele noastre, cunoscute și necunoscute, ne-am proscris din împărăția cerească, ne-am exilat automatic pe insula St-Helena, ne-am intrupat pe pământ, un Purgatoriu plin de fiare sălbatice, de reptile monstruoase, insecte infernale și plante toxice; convulsionat de călduri sufocante și geruri polare; dominat de canibali și de societăți egoiste.²⁾

²⁾ Chiar razele solare, isbind pământul vertical (în zona tropicală), par-că se transformă în organisme monstruoase, curenți marini, volburi atmosferice și în deserturi nisipoase (unde lipsește apa). Ceeace nu ar fi cazul cu raze solare de altă calitate. (A se vedea capitolele următoare).

E o lege fatală, că mulțămire deplină, fericire permanentă, nu putem avea pe planeta noastră. Ci ne naștem în lumea aceasta, ne proscrim aici — din adâncul vieții — prin păcatele noastre, pentru a ne curăți de rugina lor. Operație dureroasă, dar numai prin ea ne ușurăm de sarcina păcatelor, ca să ne putem întoarce la Tatăl, ca fiul rătăcit din Evanghelie.

Considerându-ne viața ca un proces de expiare, de durată mai lungă sau mai scurtă, imediat ne împăcăm cu soarta: fie bună, fie rea. Dacă e bună azi, ne putem aștepta ca mâine să fie rea. Dacă e rea, ne putem aștepta să se schimbe și în bună. „Alternae sunt vices rerum”. Înțelegem rostul suferințelor. Înțelegem exclamarea unor sfinți: „Doamne, m'ai uitat? De ce nu-mi mai dai suferințe?”

Sub raportul expierii, ne putem asemăna viața de pe pământ cu viața celor condamnați la reclusiune. (Însă distanța dintre spiritele destrupate și omul „liber” e incomparabil mai mare decât distanța dela omul „liber” la „robul ce geme amar în robie”.)

Când ne naștem, — intrăm pe porțile penitenciarului. Când decedăm: părăsim celula și regimul penitenciar.

În închisoare nu intrăm fără rost și fără lege, ci în urma crimelor noastre. Atât legile, cât și bunul simț comun ne spune ca osândă să ne-o împlinim fără izbucniri de revoltă, fără cârtiri, fără murmur. Dacă ne suportăm soarta cu resemnare, cu intenție de a ne în-

pozit dela Blaj *Jacob Popa*. — Sute de credincioși îi întâmpină pe peron. Cuvinte calde, sincere, de „bine ați venit“ le spune Dr. V. Pop și dl Prefect Dr. Bilțiu. Sentimentele Comitetului le tâlmăcește d. *Dr. Valeriu Pop*, președintele Agrului. În sunete de fanfară se face intrarea în oraș. Oaspeții sunt conduși la locuințe.

La ora 11 se regăsesc, în sala mică a Prefecturii, la *ședința Comitetului Central*. Se discută raportul general și propunerile și sugestiile ce se vor face congresului.

După amiază, la orele 15³⁹: *primirea Arhierilor*. Comitetul central, autoritățile, public mult îi întâmpină la gară. În acordurile imnului papal și urale însufleșite coboară din tren Preasfințitul *Iuliu* al Clujului, *Alexandru* al Lugojului și *Alexandru* al Maramureșului, cu suitele lor. Preasfințitul *Valeriu Traian* al Orăzii e reprezentat prin p. canonic *Maghiar*. Același tren aduce și un mare număr de congresiști din toate părțile. — Cuvinte de bun sosir rostesc dd: *Dr. Valeriu Pop*, prefect *Dr. Bilțiu* și *Dr. Victor Pop*, tâlcuind bucuria de a vedea pe Arhierii în mijlocul turmei, pentru a duce împreună la biruință un steag atât de promițător. — Răspunde Preasf. *Iuliu* al Clujului, exprimând marea dorință a Păstorilor de-a vedea neamul românesc din nou „un trup și un suflet“, dela opincă până la Vlădică, așa cum a fost în trecut. — Toate clopotele din oraș sună în dangăt de sărbătoare. Șir impunător de automobile, precedat de o splendidă echipă de românași călări, duce apoi notabilitățile în oraș. La răscrucea drumului, popas nou: la preafrumoasa poartă triumfală așteaptă, înghesuite, valuri mari de credincioși. Acolo sunt în șir, cu flori multe cari se revarsă ploaie din toate părțile, și mulțimile ordonate ale școlărilor și elevilor din oraș. Nou salut călduros al cetățenilor, tâlcuit de d. primar *Coroiu*, căruia îi răspunde p. ep. *Alexandru* al Lugojului.

Cu mare alaiu, drumul continuă spre biserică parohială. Sobor de preoți în ușă. P. protopop *Marga* urează bun sosir celorce vin în numele Domnului. Îi răspunde Preasf. *Alexandru* al Maramureșului. — Numai decât începe

Slujba de seara

Altarul înconjurat de preoți în odăjdii strălucitoare. Pontifică p. canonic *D. Valda*. Cântă corul elevilor dela liceu, condus de prof. *Gh. Crișan* și un grup de clerici din Cluj cu p. prof. *Silviu Popa*. Predică, frumos, convingător cum numai el știe, p. canonic *Ioan Agârbiceanu*, despre marile schimbări aduse în lume de Isus, cu ajutorul căruia și noi vom birui toate relele și poverile acestui veac deșert și păcătos.

Comitetul central se adună iarăși la *ședință*. Discuțiuni vii și interesante: ce-i de făcut pentruca Agru să-și realizeze tot mai cu rod programul. Seara, în sala Teatrului orășenesc, *reprezentările dată de Soc. de lectură „Dr. Iuliu Hossu“* a școlii normale gr. cat. din Gherla. S'a jucat plesa „*Biruința*“: suferințele creștinilor în veacurile de prigoană. Subiect potrivit, îndușoșetor și joc de care „normalistele“ noastre pot fi mândre. Le-a și aplaudat, cu sinceră însuflețire, publicul foarte numeros, în frunte cu înalții Arhierii.

Ziua cea mare a serbărilor

Toate au fost bune și frumoase Sâmbătă, dela primirea în gară până la căderea cortinei în teatru. Un singur neajuns: plouă. Plouă mereu. Cercul de plumb. Închis din toate părțile. Ce-o fi mâine? Cum va veni poporul care așteaptă de-atâta vreme marea sărbătoare? Să mai facem altar în piață? Gânduri cari ne tulbură somnul. Și ploaia cade mereu în noaptea târzie.

Spre ziua însă, minune: cerul se înseninează! Soarele se arată biruitor în zori de zi. Norii fug, rușinați, în cele patru vânturi. — Și satele sosesc. Tot mai multe, tot mai însufleșite. Din toate părțile, străzile răsună de cântările pelerinajelor. Unii vin în sunet sărbătoresc de fanfare. Altarul, înverzit și împodobit din zori, în mijlocul pieții, strălucește voios în soare. Odăjdiiile minunate ale preoților, în bătaia razelor calde, par aur și argint scânteietor. Mulțimea, vreo 10.000, privește în cucernică înfiorare, desfășurându-se majestos

Liturgia arhierască

Tablou fascinant: 60 preoți plecați în fața lui Isus de pe altar. Prin ei și prin mulțimea imensă din jur, I-s'a închinat întreaga noastră Biserică. Așa cum a tâlcuit, în minunat avânt și adâncă înțelepciune de vorbă vibratoare, p. *Alexandru* al Maramureșului în predica legată de cântarea: „Crucea tale ne închinăm Hristoase“. Anul Sfânt, cu toate darurile sale, este concretizat în Crucea Domnului, care a transformat lumea și vrea să cucerească și sufletele noastre. Să ne facem apostoli ai ei!

Liturgia continuă. Evlavia, concentrarea mulțimilor crește. Minunatul cor al „*Reununii corale din Cluj*“ revarsă valuri de armonie divină peste sufletele înfiorate. — *Cuminecarea*: moment impresionant. Domni și popor împreună, oaspeți la aceeași masă a Domnului!

La sfârșit: Domnul dus în triumf, pe drum împodobit, cu cântări și fanfare, de mulțimi în șiruri nesfârșite, în neuitat de frumoasă procesiune euharistică, până la biserică parohială. Fanfara din Șleu-Măgherauș în frunte. Au urmat șirurile dese ale școlărilor, parohiile în rând, fanfara Rg. 81, apoi șirurile preoților în mijlocul cărora P. ep. *Iuliu* purta pe în-suși Mântuitorul, urmat de valorile celor 10 mii de credincioși! Clipe înălțătoare, cari nu se pot descrie. Dar nici nu se pot uita!

Târziu, la amiază abia, poate începe

Ședința festivă

în sala cea mare a prefecturii; prea mică totuși pentru atâta lume. Suntem mulți, cât nu ne-am așteptat pe aceste vremuri de criză disperată. Și din toate părțile provinciei bisericesti. Jurul: cu mic, cu mare. Ceată puternică de intelectuali din Cluj. Un grup de 12 fruntași din Oradea. Tg. Mureșul nu rămâne nici el mai înapoi. Avem delegați și dela București. Dela Sf. Gheorghe a venit și d. Prefect Crăciun. Alții din Brașov, Blaj, Lugoj. De pretutindeni. Hârția sgârcită nu ne îngăduie să-i pomenim: sunt așa de mulți!

Strălucește de sfântă bucurie privirea Preasf. *Iuliu* când îi cuprinde pe toți în căldura întâiului salut. Fiindcă toți au venit din însuflețire pentru Domnul, toți vreau același

dreptă, evident că regimul îl vom simți mai just, mai suportabil. — Dacă însă nu ne purtăm cu resemnarea cuvenită, ci ne svârcolim în intenții rele, în revolte, în tendințe de evadare: pedeapsa ni-se agravează. Dacă nu ne îndreptăm, ci ajungând la libertate iarăși recidivăm: pedeapsa ne va fi mai aspră.

— Cu ce ne putem compara evadarea din închisoare?

— Cu evadarea din viață, cu suicidiul.

Comparația s'ar putea continua până în detaliile cele mai mici, rezultând o analogie perfectă între viața noastră „liberă“ și viața robilor din penitenciar.

În consecință, dacă există o filosofie în regimul robului și în conduita lui — și cine ar putea nega că există? — atunci o filosofie analogă trebuie să existe în regimul și în conduita normală a omului „liber“. — Această filosofie se poate rezuma în cuvintele: Viața = Îndreptare prin Expiare.

* * *

II. Pământul-Purgatoriu

»Știm că din Dumnezeu suntem și toată lumea în cel rău zace« (1 Ioan, v. 19).

Iată o afirmație, care poate părea o pură fantazie din punct de vedere științific și o erezie din punct de vedere al dogmaticii creștine.

Să o examinăm mai de aproape, sub acest dublu aspect.

Sfântul apostol și evangelist Ioan, învățăcelul cel iubit al Domnului, ne spune categoric în una din epistolele sale: „Știm că din Dumnezeu suntem și toată lumea în cel rău zace“. — În numeroase capitole ale cărților creștine se numește pământul nostru „Valea plângerii“, nu în sens poetic, metaforic, ci în sens real. Christos și apostolii săi nu ar fi avut nici un rost să ne disuguste de viața pământească dacă în adevăr viața aceasta ne-ar fi scopul final, iar nu o stare de tranziție, un pelerinaj expiator, de durată mai scurtă sau mai lungă.

Chiar din doctrina creștină putem trage concluzia, că nu numai după moarte, ci și în viața de pe pământ suntem prinși și adânciți în procesul de curățire al Purgatoriului, proces zăgrăvit simbolic de mitologiile religioase și de Dante.

Să trecem acum la aspectul științific al problemei.

Pământul, considerat în totalitatea lui planetară, e o închisoare sui generis, având o suprafață de ceva peste 510 milioane km. pătrați. Zic închisoare, pentru că nici o ființă viețuitoare, materială, nu poate evada din biosfera terestră, destul de limitată în univers, oricât ni-s'ar părea nouă de imensă.

Structura materială a Pământului, situația lui în univers, alergările-i în jurul Soarelui, oblicitatea eclipticei, rotația pe axă etc. etc. l-au predestinat să devină o seră caldă a

vieții organice; precum și este. Dar nu e nici Paradis, nici Infern. Teoriile cosmogonice și geologice cele mai acreditate ne spun că odinioară nu era locuibil. Incerte sunt și perspectivele viitorului depărtat. — Destul că, în stadiul actual, e invadat de ființe viețuitoare organice, a căror „coroană“ e omul.

Sub raportul vieții omenești, planeta noastră nu e o pepinieră paradisiacă. Mil de imposibilități și obstacole reprimă svâcnirile de viață. — Dar nu e nici pepinieră infernală. Mil de posibilități promovează elanul vital.

E pur și simplu un Purgatoriu, cu regiuni infinite nuanțate: dela deșerturi tropice și polare, nelocuibile, până la regiunile optime temperate, cu densitatea maximă de locuitori.

Denumind infernale regiunile nelocuibile, știm prea bine că nici cele optime nu sunt eliseice. Riviera franceză, Riviera Italiană, Veneția, Sorrento, Sevilla Spaniei, câteva insule din diferite mări (Capri, Corfu, Honolulu etc.) se consideră ca adevărate edenuri. Totuși locuitorii sau vizitatorii lor nici pe departe nu sunt ingeri.

Prin poziția și mișcarea ei în univers, prin oblicitatea eclipticei, planeta noastră parte se scaldă în razele solare, parte se ascunde în umbră. Pe la ecuator e arsă de soare. La poli e înșepenită de ger.

Razele solare, interceptate de ea, dau naștere la infinite serii de viețuitoare, cari se promovează și se distrug reciproc. Fenomen

lucru: morala creștină în viața țării. Aceasta va fi salvarea noastră: să realizăm împărăția lui Isus Hristos! — Președintele Agrului, *Dr. Valeriu Pop*, prinde apoi, în vorbă masivă și vibrantă, rosturile asociației, marea ei menire de a înol lumea cutropită de noroiul materialismului*).

Cu generală însuflețire se hotărăște a se trimite *telegrame* omagiale Sfântului Părinte dela Roma și M. S. Regelui nostru la București.

Urmează apoi cuvântul de salut al atâtor instituțiuni și asociațiuni, cari înțeleg importanța mișcării agriste pentru neam și biserică. — Păr. *mitropolit Vasile* întâi, prin rostul păr. prepozit *Iacob Popa*. li știm dragostea pentru noi și martiriul ce-l poartă cu pilduitoare simțire creștină. Ep. *Iuliu* vorbește din inima tuturor tâlcuind dragostea și respectul ce poartă întreaga noastră biserică marelui său Păstor dela Blaj. — Păr. *Aug. Maghiar* ne aduce salutul Preasf. *Valeriu Traian* din Oradea, mare ocrotitor al Agrului. — Prefect *Dr. Bilțiu*, reprezentant al guvernului, este convins de imensul bine pe care îl face neamului și țării Agru, căruia îi dorește izbândă deplină. Urmează salutul bisericicilor: Prot. *Marga* (parohia Dej); *Dr. I. Bartha* (pentru biserică rom. cat. din Ardeal — pe care o reprezintă la congres și Canonic *Dr. Balázs* — precum și în numele „Reuniunii populare rom. cat.”, atât de asemănătoare cu Agru); păr. *Alexandru Gherman* (bis. ort. română) stăruind asupra binefacerilor ce au rezultat din colaborarea celor două biserici surori; pastorul *Farkas* (bis. reformată) și d. *Weinberger* (cultul izraelit). — Șirul oratorilor continuă: *Dr. Ioan Mezei* (baroul advocaților); Primarul *Al. Coroiu* (orașul); Președ. asoc. învățătorilor, d. *Ogreanu*; *Dr. Victor Pop* (Agru-Dej); *Dr. Gelu Egry* (Agru eparhial Oradea); păr. prepozit *Al. Breban* (Agru ep. Maramureșului); *Dr. Valeriu Roman* (Agru București); păr. *Anton Gabor* (Soc. „Presa Bună” Iași); *Dna Livia Boilă* (Reuniunile de femei); P.

*) Cuvântul de deschidere al Președintelui îl dăm în prima pagină a acestui număr. — *N. Red.*

Neculăeș (Ordinul franciscan de rit românesc și terțiarul franciscan); d. *Șovagău* (cercul studenților Someșeni); *O. Hulea* (Agru Aiud); studenții *Rednic* și *Boca* („Astru” București, respectiv Cluj).

Se mai citește telegrama de salut pentru congres a păr. mitropolit *Cisar* din București și a dlui *E. Bucuța*, secretarul general al ministerului cultelor. — Apoi, în atmosferă de caldă însuflețire, ședința se ridică. *Masa comună*, la restaurantul „România”, a fost simplă, familiară și foarte senină. 250 persoane. Nici un toast! — Nici n'ar fi fost timp. La ora 5 trebuie să înceapă, tot în sala mare a Prefecturii, a doua ședință:

Conferențele

așteptate cu nerăbdare. Sala e arhiplină. Și foarte atentă. Nici nu s'ar putea altfel: vorbește doar Păr. episcop. *Alexandru Nicolescu*. Despre tema foarte actuală și interesantă: familia creștină, a cărei temel și putere minunată este Isus euharisticul. — Viu, instructiv și interesant a vorbit apoi d. prof. *Victor Motogna*, despre: „Rolul bisericii române unite în frământările culturale și politice ale popoului român”. Trecutul nostru întreg a fost prins de conferențiar, cu remarcabilă putere de sinteză, într'o incoană plină de viață și culoare. Aplauze entusiaste au răsplătit pe cei doi purtători ai cuvântului.

În aceeași ședință, secretarul general al Agrului, prof. *Augustin Popa* a citit *Raportul general* al Comitetului. Roada activității de un an este mulțumitoare și promițătoare. Numărul organizațiilor a ajuns la 700; iar al membrilor e peste 50.000. Activitatea lor e, în general, frumoasă și multilaterală: viață religioasă, înfrumusețarea bisericii, adunări creștinești pentru desăvârșirea educației și instrucțiunii religioase; acțiuni caritative; infilțări de coruri etc. Trebuie subliniat în deosebi că sub steagul Agrului se înfrățeste din nou Biserica cu școala și intelectualii cu poporul. Lasă de dorit partea administrativă a întregii organizațiuni și situația ei materială.

Ziua, atât de bogată în emoții și clipe înălțătoare, mai are și pentru încheiere o cu-

nună de frumusețe: *Concertul corului dela Cluj*. O mândrie a noastră acest cor: unul din cele mai bune pe care le are țara. Cine ar fi putut lipsi dela concert? Și cine nu s'a lăsat pătruns de valurile de armonie ascultate cu liniște de biserică? Aplauzele s'au aprins tot mai entusiaste, tot mai nestăpânite. Nu odată d. prof. *Caranica* s'a văzut nevoit să biseze. Prea era caldă stăruința publicului!

Ziua a treia

Programul congresului rezerva ultimei zile, Luni 23 Octomvrie, rezolvirea chestiunilor administrative și discuțiunilor diferitelor probleme de actualitate. Deci: zi de lucru. Care s'a desfășurat totuși, și ea, în haine de sărbătoare.

I-s'a dat acest caracter încă de dimineața. *Liturgia* din biserică parohială — serviciu divin de încheiere a serbărilor — a adunat lume peste așteptări. Păr. *A. L. Tăutu* dela Oradea n'a sămănat în vânt cuvântul Domnului, vorbind atât de frumos despre datorile Agristului adevărat. L-au ascultat mulți și dintre cei mai buni ai noștri.

Tot în cadre sărbătorești a decurs apoi

Congresul eparhial de Cluj-Gherla

Prezidează însuși Preasf. *Iuliu*, care deschide adunarea cu îndemnuri însuflețite la muncă. — Ca președinte al Comitetului provizor de până acum, d. prof. *Dr. Al. Borza* arată câmpul de activitate propriu Agrului. În special datoria lui de-a apăra biserică noastră, care are de vindecat încă multe răni. Raportul asupra situației Agrului în eparhie — unde a făcut în ultimul an progrese surprinzătoare — îl citește d. adv. *Dr. Horia Cloșca Iuga*. Se alege apoi comitetul diecezan, în fruntea căruia rămâne, prin însuflețita voință a tuturor, tot d. prof. *Dr. Al. Borza*. Ajutor va avea în cei 7 v. președinți și 27 membri ai comitetului, cei mai distinși și mai zeloși intelectuali din Cluj și celelalte centre ale eparhiei.

frapant, dela microbii microscopici până la societățile omenești cele mai civilizate. Schimbările perpetue de temperatură și umiditate, diversitatea factorilor geologici și a situațiilor geografice, acțiunile și reacțiunile din lito — hidro — și atmosferă, lupta pentru trai și lupta pentru propagarea speciei etc., sunt tot atâtea cauze stimulente, impulsii, ingrediente, în marele proces de purificare și selecționare generală.

Omul cugetător se întreabă: De ce atâtea microorganisme rele, patogene? De ce: fiarele sălbatice, reptilele monstruoase și veninoase, musculițele infernale și rasele canibale, în zona cea mai caldă, cea mai exuberantă în vegetație? De ce ființele viețuitoare diversificate în două sexe?

Putem răspunde: că radiația solară prea intensă se transformă, pe globul nostru, în multă căldură și electricitate. Iar căldura și electricitatea dau naștere la ființe viețuitoare inferioare. — Radiația mai oblică, mai filtrată, produce mai mult magnetism și acesta viețuitoare superioare.

Se prea poate. Cel puțin aparențele așa ne spun.

Mal putem admite, din considerații științifice incontestabile, că o mică modificare în constituția atmosferei noastre ar modifica radical tot regnul biologic. Ceva mai mult oxigen și mai puțin azot — ceva mai mult azot și mai puțin oxigen, — ceva mai mult carbon,

— ceva gaze streine... ne-ar exalta la paroxism procesul vital, sau ni-l-ar sufoca.

Jules Verne, în „Fantazia doctorului Ox” ne-a arătat posibilitatea unui paroxism analog. Astronomii ne spun că unele comete cu cianogen în constituția lor, ar putea trece prin atmosfera noastră, asfixiindu-ne în masă. Gazul ilariant, gazele asfixiante, ne dovedesc evident, că fantazia lui Jules Verne și teama astronomilor nu sunt pure fantazii, ci pot deveni fapte reale, cari ne pot fi fatale.

III Istoria ea oglindă a procesului de Expiare

Cetind scrisori istorice, par-că asistăm la rularea de filme a evenimentelor trecute. Sub orice raport, sub orice aspect ne-ar prezenta scriitorii întâmplările, sub orice lumină le-ar prinde și expune, un adevăr nu pot ascunde: că toate acțiunile mari și mici, trecute pe filele istoriei, precum și cele nesurprinse de investigațiile istorice, sunt tot atâtea faze ale procesului de expiare, care durează de când e viața pe pământ și până la stingerea vieții păcătoase, suprimarea păcatelor. Factorii fermentativi ai ispășirii sunt inseparabili de manifestările vieții, în genere, pe pământ.

Procesul de expiare a fost mult mai aspru, mai drastic, în timpurile trecute. Astăzi e ceva mai puțin material, mai rafinat, dar mai profund. Omul civilizat suferă mai adânc

decât omul incult, primitiv. Suferința sufletească e mai intensă decât cea fizică. În viitorul depărtat, când omenirea va fi mai civilizată, ne putem aștepta la un proces de explare mai eteric, mai spiritual, deci cu atât mai dureros, dacă omul nu va evita păcatele.

Ce ne-ar rămânea din istoria tuturor popoarelor, dacă am suprima descrierea sau amintirea războaielor?

Ei, dar conflictele, nearmate și armate, fac parte integrantă din autosuplicile societăților omenești, constituind tot atâtea etape de suferințe. Omul se constituie însuși în flagelant pentru semenii săi, un popor în flagelant pentru alte popoare, mai ales vecine... Până se inversează roțile, și se întoarce roata...

În timpurile vechi nu trecea nici un an fără răscoale și ciocniri sângeroase, între semnițiile așezate în jurul Mediteranei. Pe timpul Romanilor s'au semnalat ca ceva miracole câțiva ani de liniște și pace, fiind închis templul lui Ianus. În mileniul medieval întâmpinăm încercarea pacifistă Treuga Dei, dar templul lui Ianus, dacă ar fi fost în funcție, ar fi stat mai mult deschis. Năvălirile popoarelor barbare, expedițiile cruciate, invazia Turcilor, războiul de o sută de ani, sunt numai momente principale din vijeliile medievale. Evul nou începe cu descoperirea și cucerirea Americii. Cu tulburările protestante, cari au dus la războiul de 30 de ani. Se continuă cu războaiele dintre creștini și turci. Remarcăm de altă

Federala asociațiilor de femei

Abia s'a încheiat congresul eparhial Cluj, începe o altă ședință de mare importanță: Asociațiunile și reuniunile feminine. Din încredințarea Com. Central Agru, Reuniunea noastră din Cluj s'a îngrijit să le chleme, pe toate, la sfat, pe această zi, la Dej. Ținta: realizarea vechei dorințe de a da unitate și armonie activității atât de rodnice a acestor organizațiuni.

Preasf. Iuliu al Clujului salută cel dintâi frumoasa adunare, subliniind rolul binefăcător al femeii în viața bisericii și neamului nostru. — În cuvântul de deschidere, dna *Livia Boilă* a arătat limpede și convingător utilitatea federalizării propuse și posibilitățile de înfăptuire. Aderă la acest gând societățile de femei din toate eparhiile, prin graiul reprezentantelor trimise la adunare: *Emilia Hopârtean* (arhidieceză); dna *A. Vaida* (Cluj-Gherla); *Marta Jepure* (Baia-Mare); *Dr. Al. Tăutu* (Oradea) și *Dr. N. Brânzeu* (Lugoj). — În principiu federala se declară înființată. Președintele Agrului își exprimă bucuria pentru acest pas înainte în organizarea „Acțiunii Catolice” dela noi. Apoi se alege întâiul comitet, provizoriu, care va avea să activeze pentru desăvârșirea federalizării. Prezidentă a fost proclamată Dna *Livia Boilă*.

Ședința Astrului

Paralel cu această adunare, în sala mică a Prefecturii, în sfat *reprezentanții asoc. studenților*. Au și ei multe probleme de lămurit. Sfatul luminat al Păr. prepozit *Iacob Popa* și prof. *Dr. Al. Borza* îi ajută la soluții norocoase. Activitatea în felul acesta, va reînvia. Experiența a arătat nevoia de a se face secții separate pentru studente și pentru studenți. Pe viitor așa va fi. „Astru” Cluj se gândește și la publicarea unei reviste în spiritul asociațiunii. Și la alte lucruri bune.

Ultima ședință

Ne apropiem de sfârșit. Incepe ultima ședință a Agrului. Raportul general al Comi-

parte războiului de 7 ani, revoluția franceză, pentru a ne opri la Sfânta alianță, al cărei scop „diplomatic” era asigurarea păcii europene prin reprimarea idelilor revoluționare. Pilonii alianței (Țara Rusiei, împăratul Austriei, Regele Prusiei) declarau în manifestul lor, că puterile în viitor vor trebui să se conducă după preceptele religiei creștine.

Totuși anii de pace au urmat să alterneze cu anii de vijelii revoluționare, de războaie — fără îndoielă aceste rărindu-se în timp și spațiu — până la conflagrația războiului mondial.

Dela războiu până azi popoarele, prin reprezentanții lor politici, sunt în căutarea unui echilibru, care întârzie. De ce? Fiindcă nu e căutat mai întâi echilibrul sufletesc, după care să urmeze în mod normal cel material, cum ne învață Hrisos. Ci lumea se bate mai mult după echilibrul material, prin ceea-ce tocmai se depărtează de el.

În acest mod, numeroasele conferințe internaționale au devenit aproape minciuni convenționale, sau oficine de fraze grandilocvente, de exhibiții oratorice. Iscușiții reprezentați ai statelor una vorbesc în conferințe și alta fac acasă. În conferințe vorbesc de refaceri și desarmări. Acasă întesesc ura și înarmările.

Nu este pace, unde clocotește ura. Nu este fericire, unde domnește păcatul. Mai avem lungă expiare. — „Scimus quoniam ex Deo sumus et mundus totus in maligno positus est”.

totalul a fost cercetat de o comisie compusă din doli: general *Dănilă Papp*, prof. *Iuliu Moisil*, *E. Precup*, *Dr. Victor Pop*, *Dr. A. Suciu*, *Al. Lupeanu*, *Ion Buta* și *O. Hulea*; iar cel al cassierului de către doli: *Dr. Liviu Micșa*, *Dr. V. Bilțiu*, *Al. Coroiu*, *Dr. G. Bulgăr*, *Dr. Ion Pantea* și *Iuliu Maior*. Raportorii comisiilor propun aprobarea rapoartelor și descărcarea Comitetului, ceea ce congresul și face în unanimitate însuflețire.

Se discută apoi importanta *problemă a presei*, care a fost studiată de o comisie specială. Concluziile la care s'a ajuns, le prezintă păr. canonic *Dr. I. Georgescu*. Remarcăm între ele: a) Idealul rămâne și pe mai departe înființarea unui cotidian; trebuie început de pe acum crearea unui fond, pentru sporirea cărui „Presa bună” dela Iași dă 50% din venitul broșurilor sale; b) Sprijinirea actualei presei catolice este datorie esențială; Agru se va sili să o răspândească și mai ales să încaseze restanțele ce le are la cititori; în schimb aceste să deschidă „o pagină a Agrului”; c) Se constituie, pe lângă Com. Central, un mare comitet al presei, din toți publiciștii noștri. Președinte a fost proclamat păr. *Ion Agârbiceanu*. Se va stărui să se constituie echipe ale presei la toate unitățile, pentru împlinirea programului de mai sus.

Congresul a discutat, ca pe una din cele mai vitale și de imediată actualitate, *problema educațiunii în școală*. O comisie a comitetului a precizat punctele ei esențiale. Cu o substanțială motivare, le prezintă prof. *Dr. Al. Borza*. Potrivit concluziunilor, va trebui: a) să cerem pretutindeni învățători de religie pentru copiii; b) să înființăm internate pe lângă școlile secundare și, pretutindeni, Reuniuni Mariane; c) Căminuri pentru studenți în centrele universitare; d) toate organizațiile Agrului să aibă ca primă preocupare problema educației creștinești a tineretului și să activeze practic după nevoile și posibilitățile locale.

La mai multe propuneri, se hotărăște a se interveni la guvern și a se lucra în organizații pentru a se observa pe toată linia *repausul duminical*, care se calcă atât de supărător până și în universități. — Păr. *Septimiu Popa* dă sugestia înființării unei organizațiuni a profesorilor de religie.

Un ultim cuvânt, entusiast, al Preasf. *Iuliu* și binecuvântarea lui arhierescă închide al cincilea mare congres al Agrului, pentru deplina reușită a căruia își vor avea plata dela Domnul toți cei cari au străduit; fruntașii noștri din Dej și autoritățile de acolo în primul rând. — Un gând de rugă către Stăpâna lumii și ocrotitoarea noastră: cântăm cu toții, cu lacrimi de emoție în priviri: „Cuvine-se cu adevărat.” — Apoi ne despărțim, cu suflet înălțat și cu făgăduința tare să ne vedem la anul, la *Lugoj*, unde ne-așteaptă cu drag păr. ep. *Alexandru* și toți frații în Domnul!

Inovație ce ar fi bine venită. Biserica ortodoxă-română sărbătorește, în ziua de 14 Octomvrie, pe Cuvioasa Paraschiva, ale cărei moaște se află la biserica mitropoliei din Iași. Biserica noastră unită însă nu sărbătorește pe Cuv. Paraschiva, fiindcă în edițiile vechi ale Mineiului nu este pomenită. Totuși, acolo unde uniții sunt mai amestecați cu ortodocșii în ziua de 14 Octomvrie, — fie din obicei, fie pentru a nu da prilej de sminteală poporului — se fac și la noi servicii liturgice. În unele locuri se cântă chiar laudele Cuvioasei Paraschiva.

Mai sărbătorește Biserica ortodoxă și alți sfinți canonizați de ea după schismă. Nu mai departe decât la românii ortodocși mai aflăm pe Sf. *Dumitru Basarabov*, pe Sf. *Ioan cel nou dela Suceava*. Ba mi-se pare chiar pe „Sfântul,”

Ștefan — făuritorul schismei — și pe *Grigore Palamas* — probabil cel cu bizara teorie ascetomistică a ombilicului. Măine, poimăine vor avea poate și pe *Cuvloșii Sofronie și Visarion*...

Noi însă, de teamă să nu fim acuzați de inovații, n'am mai primit nici un sfânt latin în sinaxarul Bisericii noastre răsăritene unite cu Roma. Nu numai nici unul dintre sfinții latini canonizați după schismă nu e pomenit în Mineiul nostru, dar nici răsăriteni cum e Sf. *Iosafat Kuncevići*, mucenicul Unirii cu Roma.

Mai mult: nu prăznuim nici chiar pe Sf. *Nichita al Remesianei*, Apostolul Românilor. Mineiul nostru nu-l pomeneste. Abia în noua ediție a Liturgierului e pomenit.

De ce n'am introduce noi, în ziua de 14 Octomvrie, *sărbătoarea Sfântului Nichita al Remesianei*, Apostolul Românilor? Este, doar, un sfânt canonizat de Biserica catolică, și apoi „Apostolul Românilor” merită această cinste din partea ambelor Biserici românești.

Dacă data de 14 Octomvrie s'ar părea nepotrivită, să se așeze sărbătoarea Sfântului *Nichita* la altă dată mai potrivită. Dar să-i avem negreșit sărbătoarea. Să zicem: pe *Duminea* proximală după săvârșirea lui din viață. Dar *s'o avem!* Și încă fără întârziere.

Ar fi bine ca la sinoadele protopopești să se discute puțin și chestiunea introducerii praznicului acestui sfânt. — E așa de puțin cunoscut acest cel mai neobosit creștinător al nostru! Nu avem, până acuma, nici o biserică, nici o instituție ori asociație care să fie pusă sub patronajul său. Prin publicarea biografiei Sf. *Nichita*, anunțată dela Oradea, se va ajunge, poate, să fie mai cunoscut cel puțin intelectualilor.

Cu vremea am ajunge, apoi, și la o „Asociație pentru unirea Bisericilor românești” care să fie pusă sub ocrotirea Sfântului *Nichita* Apostolul Românilor. Astfel Sf. *Nichita* își va continua apostolatul și printre strănepoții dacoromanilor. (*Nicolae Paștiu*).

Drumul istoriei *)

O sută cincizeci de români de peste Carpați, aparținând Bisericii Unite, au fost, cu prilejul sărbătorii anului sfânt la Roma. Pelerinii au avut în fruntea lor pe șefii Bisericii, episcopii *Frențiu*, *Hossu*, *Niculescu*, *Rusu*, asistați de monseniorii *Macavel* și *Coltor*, șeful suprem al cultului în Ardeal, *I. P. S. Sa Mitropolitul Vasile Suciu*, fiind reținut la Blaj, de boală.

Pelerinii, după ce au vizitat principalele și istoricele locașuri de rugăciune, în a căror atmosferă planează atâtea amintiri sacre și sfinte imagini, au fost primiți în audiență de *Papa Piu al XI-lea*.

Marele Pontif al creștinătății a dat caldă și deosebită atenție pelerinilor din România. A rostit o luminoasă și substanțială cuvântare, în care marea lui autoritate ecleslastică era coroborată de marea-l autoritate cărturărească, arătând, într'un paralelism istoric, filiațiunea noastră etnică cu latinitatea, și superioritățile spirituale și morale ale creștinismului, în putere a reface din nou lumea, lumea de astăzi, atât de sbuciumată, primejdulă, pe eternele temelii ale ordinii, frumuseții și binefăcătoarele norme zidite de Isus.

Audiența de concentrare mistică, în care intra atâta fond de realism uman, atâta grijă contemporană, încadrată în pervazul istoriei, proiectată în perspectivele viitorului, împinse până în domeniul eternității, a durat o oră.

*) Rândurile ce urmează au văzut lumina tiparului în „*Indreptarea*” din 15 Octomvrie c. Le reproducem cu plăcere pentru loialitatea cuprinsului lor atât de frumos brodat pe realități actuale și istorice. (*N. R.*)

Sateții Satanei

Rânduri despre comunism și comuniști — Un advertiment creștinesc
de Dr. TITUS MALAIU

Pelerinii, smeriți și emoționați de măreție, se vor întoarce în orașele din Ardeal, în satele risipite pe plaiuri, ori încrustate în crăpăturile munților, purtând într-o mână lumânarea latinătății, în cealaltă lumânarea credinței, aprinse la focul sacru.

Gestul de astăzi, al pelerinilor din Ardeal, cu toată spontaneitatea credinței, din care a pornit, nu înfățișează o strictă actualitate, o clipă răzleață, ci o continuitate istorică, — o verigă dintr'un lanț de rază.

Pe drumul acesta au pornit, cu tolagul iluminării în mână, cu simplitatea de mândrie și credință a sărăciei, Inocențiu Klein-Micu, Șincal, Petru Maior, Timotei Cipariu, marii inițiatori ai conștiinței latinătății etnice, aprinzătorii conștiinței naționale, venerabilii păstori de suflete și noroade, — profeții redeșteptării.

Porneau dintr'o îmbăcsită atmosferă de desconsiderare, umilință, sclavie, nu numai socială, ci și morală.

Până la revoluția din 1848, națiunea românească din Ardeal, nu făcea parte din neamurile de drept, constitutive ale Statului, privilegiul fiind acordat ungarilor și coloniștilor germani; Românii din Ardeal erau puși pe un plan de egalitate doar cu țiganii.

Reconstituiți, — dacă e posibil, în toată surprinderea, măreția și miracolul, — revelațiunea dată de Roma, umililor pelerini veniți acolo din robia, umilirea și batjocura impusă în patria natală! Cei excluși de stăpânitori de o recentă nobleță, ca o monopolizare, cei tratați cu cuvenitele atenții acordate țiganilor, descoperiră uimiți, în biblioteca de la „De Propaganda Fide“, că sunt coboritori direcți din cea mai nobilă și glorioasă rasă, — se aflară „nepoții Divului Trajan“, cum a subliniat, cu un nevrednic, pângăritor spirit de zeflema, unii urmași de superficial spirit critic și leftin scepticism.

Adevărul adevărat era cel descoperit în manuscrisele și documentele din „De Propaganda Fide“.

Extaziati de minunea și frumsețea descoperirii, — egală în emoție și înălțare cu divinul unei revelații, — smeriți, dar erudiți pelerini, împărtășiră marea veste celor de acasă... Și neamul întreg, pierdut în beznă și umilire, a tresăltat de dumnezeiască bucurie, s'a ridicat cu sufletul deasupra dureroaselor contingențe, până la altitudinile cutreerate de vulturi, — bărbăteasca emblemă a glorioșilor strămoși, aflați printr'o minune a latinătății.

Pelerinii din Ardeal, cari au fost deunăzi la Roma, nu au făcut decât să urmeze drumul bătătorit de pașii și sufletele marilor lor înaintași.

... Și astăzi, ca și în trecut, toate drumurile duc la Roma.

D. Karnabatt

Trei noi episcopi ortodocși Români. Săptămâna trecută a fost complinite trei scaune vlădicești vacante: a Hușilor, a Cetății Albe și a Caransebeșului. În urma voturilor primite au fost declarați aleși episcopi: arhim. *Nișon Criveanu-Craioveanu* la Huși; arhiepiscopul *Dionisie Erhan* la Cetatea Albă, și arhim. *Dr. Lăzărescu* dela Oradea la Caransebeș. — Alegerea P. S. Dionisie a fost invalidată de Sf. Sinod, pe motiv că Prea Sfinția Sa, pe lângă toată viața-i ireproșabilă de călugăr cucernic și Român dintr'o bucată, n'are titluri academice. Iar această împrejurare, după noua lege bisericească ortodoxă, îl face inapt pentru treapta ierarhiei. Alegătorii basarabeni indeosebi sunt foarte indignați de verdictul Sf. Sinod.

Isprăvile monstrului roșu dela comanda Uniunii sovietice a Rusiei pângărite de sângele atâtor nevinovați, sunt numite cu drept cuvânt satanism, fiindcă o astfel de furie antireligioasă, cum se practică azi în Rusia, nu s'a pomenit de când și-a luat începutul istoria neamului omenesc. După o analiză temeinică făcută de *M. Barbera S. I.* în revista „La Civiltà Cattolica“ din 18 Februarie 1933, regimul „leninist bolșevic nu este numai o obsesie ori posesie diabolică, ci o încarnațiune statală sui generis a inamicului lui Dumnezeu, de care nu cunoaște istoria persecuțiilor din toate timpurile“. Aci ideea forță este ura împotriva lui Dumnezeu.

Pentru ceasul decisiv al zilelor noastre, când istoria se pare că se prăvale tot în alte alvii, de azi pe mâine îndrumată de idealuri noi, de robustă energie creatoare, bărbați providențiali ai credinței creștine romane dau semnalul de alarmă în fața puhoiului destructiv al bolșevismului rus.

În o carte recentă, distinsul teolog *Dr. Konrad Altermissen*, sub titlul „Die Gottlosenbewegung der Gegenwart und ihre Überwindung“ (Hannover, 1933, pag. 358), cu o rară competență și strict documentar, cuprinde într'o sinteză enciclopedică toată activitatea prodigioasă a organizațiilor ateiste militante, cari dau directivele regimului stalinist din nefericita Rusie, și își întind tentaculele de distrugere a tot ce e sfânt, până departe peste hotarele Uniunii sovietice.

Pentruca fiii buni ai sfintei Maice Biserici să fie preveniți de cumplita primejdie ce pândește fioroasă și necruțătoare dincolo de Nistru, aruncând prea adesea și dincoace la noi tăciunii aprinși ai insurecției împotriva lui Dumnezeu și a Altarului, dau aci — după autorii de mai sus — câteva date privitor la isprăvile satanismului comunist.

Incep cu *libertatea*. — În Rusia a vorbi de libertate este o glumă de prost gust. Prin un absurd ai putea să zici: Da, este și acolo o libertate, aceea de a te închina Satanei, și numai lui.

Principiul de bază al regimului sovietic e „colectivizarea“, adică transformarea omului, a științei, a literaturii, a tuturor artelor, a vieții politice și sociale, după ideea nebună comunistă, clădită de doctrina marxistă, materialistă, atee. Totul se așterne pe acest infam pat a lui Procut și ce nu se potrivește consemnului roșiu, se taie fără discuție. În slujba acestei demonice lozinci stă toată finanța Rusiei, toți comisarii ei, în special cei de origine evrei, ca: Trozki, Sinowjew, Kamenew, Litwinow, Swerdlow și Emeljan Jaroslowski, fost farmacist, actualul conducător al Asociației ateștilor (Besboșnic) militanți.

Revista V. O. K. S. din Moscova declară net, că un savant care ar ține să se numească neutral față de regimul comunist, este fără îndoială dușmanul de moarte al organizației socialiste și trebuie suprimat, fiindcă orice știință trebuie (!) să servească interesele practice ale luptei de clasă.

Artistul „național“ *V. I. Katchalov* stabilește că arta trebuie să albe o strânsă legătură cu masele cari desăvârșesc reconstrucțiunea socială în numele „sublimei“ idei comuniste.

Poetul „colectiv“ *Jack Althausen* susține — iarăș în numele libertății colective — că poetul e dator să cânte lupta supremă a

muncii, având sângele incandescent ca metalul topit turnat în tiparele fabricelor din Stalingrad. În fine, poetul bolșevic *M. Gerassimoff*, în imnul intitulat „Noi“, definește totalitarismul satanic așa: „Noi suntem totul, suntem în toate, flacăra și lumina triumfătoare. — Și însași divinitatea, și judecătorul, și legea“.

În numele aceleiași pseudolibertăți, precum ne informează Mons. *d'Herbigny* în „Revue de deux mondes“ din 1. II. a. c., este urzit un diabolic „plan cincenal antireligios“. În anii 1932—37 trebuie să fie distrusă în Rusia orice religie, cu intensitate și metod progresiv, până la închiderea tuturor bisericilor, exilarea și expulsarea tuturor slujitorilor diferitelor culte, și proibirea oricărei manifestațiuni religioase, fie și particulară.

Persistența sentimentului religios în popor, cu toate măsurile draconice ale potențailor, a stârnit dârzenia rablată a acestora, degenerată în paroxism antireligios.

Bisericile se închid pentru motivul că nu se pot achita taxele fiscale exorbitante ce se impun credincioșilor pe titlul de folosința locașurilor sfinte la servicii religioase. În caz de neplata dărilor, — și populația mizeră nici nu le poate plăti —, guvernul confiscă bisericile și le transformă, sacrileg, în cinematografe, muzee antireligioase, localuri de petrecere, ori mai sumar, le aruncă în aer, cum s'a întâmplat cu minunata și impozanta mănăstire Timonov — ridicată în Moscova în veacul 14, — cu prilejul unei serbări alui Lenin la 22. I. 1930.

Iată o statistică, pentru a se vedea sistemul: în 1927 se închid 144 biserici, în 1928: 449, în 1929, 1379, în total 2012. Merge progresiv cu tot sprijinul aparatului de stat, strivindu-se în picloare orice libertate de conștiință, furându-se pe alocurea clopotele dacă nu altceva. Din 84.137 biserici existente în Rusia țaristă, azi abia mai sunt deschise câteva prin extraordinare sacrificii, iar în Siberia sunt toate închise.

Gazeta bolșevică „Trud“, în Decembrie 1929 jubilează: „Religiunea se svârcolește ca o fiară sălbatică. Ea este prigonică fără cruțare, și va mai fi“.

Legiurile statului comunist sunt întocmite cu demonică astuție așa fel, încât tot ce aparține religiei să fie distrus. Această violentă monstruoziție o formulează Lenin — prorocul mesianismului bolșevic — într'o scrisoare către Maxim Gorkij, așa: „Orice idee de vreun Dumnezeu, ba chiar și a cochetă cu o astfel de idee, constituite o nespună josnicie, este cea mai ordinară molipsire“.

Preoțimea e despoiată de dreptul activ și pasiv; nu are îndreptățire la rațiunea de alimente egală cu alți cetățeni, nici la material de încălzit, nici la locuință parohială, achitând și o sumedenie de taxe speciale (ex. ca elemente parazitare etc.) cari adesea trec peste 100% din totalul veniturilor de orice fel. Nici un fel de educație teologică de seminar nu se admite. Sub diferite pretexte de acte contrarevoluționare, se aplică preoților sancțiuni drastice, așa: exil, închisoare, moarte.

Singur în anii 1918—1924 au fost executate de bolșevici 8000 persoane ecclesiastice, între cari 30 de episcopi. Patria destinată exilaților apostoli ai credinței creștine este Siberia muncilor forțate, teribilele insule Solovetz, Turkestanul etc. Date precise arată condamnarea pentru credeți la martiriul a nu

mai puțin ca 100 de episcopi. Unul dintre aceștia scrie, că stă alături de bandiți și ucigași, într-o cameră infectă, unde prispa e prea strâmtă pentru a dormi pe spate, și mișună gângăniile de tot felul.

Alături de păstori sunt o sumedenie nespusă de martiri din șirul creștinilor rămași credincioși altarului, cari, după datele profesorului P. Schweigl dela Pontificio Collegio Russo, între 1917—1932 au atins cifra înspăimântătoare de 3 milioane și jumătate victime.

Ateistul, zis rusește besboșnic, lucrează cu un sistem de diabolică perseverență și viclenie.

Are consemnul: Lupta împotriva religiei este lupta pentru socialism, — Religionea este aliata capitalismului și impliedecă progresul economic al masselor, — este aliata neștiinței și impliedecă progresul cultural al popoarelor.

Ziarele comuniste sunt pline de dispreț și satiră la adresa lucrurilor, persoanelor și acțiunilor sfinte. Moaștele sfinte sunt expuse în muzee alături de cadavrele preparate artificial ale tâlharilor în piese teatrale se batjocorește erucifixul, în propaganda de stradă contra Crăciunului și a sfintelor Paști se face mascaradă din ornatele sacre, se distrug prin ardere icoanele.

Comandanții propagandei atee sunt pregătiți în școli speciale.

La sate pretutindenea se organizează nuclee ateiste, iar în propagandă le stă la dispoziție tuturor organizatorilor o literatură întreagă de cărți fără Dumnezeu.

În popor se face propagandă considerându-se firea individuală a fiecăruia, cultura și împrejurările locale.

Filmul în toată Rusia stă în serviciul campaniei contra lui Dumnezeu, pe care bolșevicii — după planul satanic cineenal — la 1937 vreau să-l știe alungat de pe pământul Uniunii sovietice, ca rămășiță medievală destinată împilării masselor muncitorești.

Cea mai mare crimă se face în școala sovietică prin deformarea sufletului tinerimei în sens destructiv antireligios. Arta și literatura stau în serviciul acestei nenorocite propagande. Sistemul celular de a organiza lupta împotriva spiritului străbate până în cele mai delicate inimi plâpânde de copilași nevinovați. Prin botezul roșu, pruncii din fașe trec direct sub steagul roșu al revoluției. Pe mormântul besboșnicului comunist nu se mai pune crucea, ci steaua roșie cu secera și ciocanul.

Nu mai continuu, pentru îngustimea spațiului.

Armele le sunt cu adevărat satanice. Noi, însă, de biruința Satanei nu purtăm frică.

Ne gândim doar numai la îndrăzneala drăcească a Rusiei de a extinde propaganda peste hotarele sovietice prin aproape toate țările globului. Italia și Germania sunt primele cari i-au paralizat acțiunea și i-au încurcat definitiv ițele. În schimb ce dezastru a provocat opera subversivă a sovietelor în Spania, Mexico, Cuba. Se cunoaște prea bine din evenimentele recente.

Până și la noi, în România, sunt descoperite o serie de nuclee comuniste. Chiar oameni ascunși sub pulpana potentăților zilei au avut îndrăzneala să desfășoare steagul ideologiei comuniste în exoticele coloane ale gazetei săptămânale „Stânga” din București. Sub semnătura P. Volbură apare aci la 12 Februarie a. c. un articol intitulat „Minciuna religioasă pe sfârșite” în care, între altele, se zice: „Instituția bisericii rezumă tot ce este inerție în viața omenească... Religia este opiul mulțimii... La baza religiei nu e decât sentimentul fricii... Popimea se adresează au-

torităților ca să-l trimită turma la biserică.. Dumnezeu este un monarh peste măsură vanitos, iubitor de mărirea deșarte, crud, capricios și despotic... Biserica, cel mai redutabil instrument de dominație, nu e decât un putregal...”, și așa mai departe. Tot atâtea infamil scoase din enciclopediile recente, de idioată filosofie marxisto-stalinistă. Besboșnic, vezi Doamne, în strale românești!...

Acestor arme ale infamiei, oare nu ar fi cazul să li opunem armele oneste ale sublimel morale creștine? Oare analfabetismul colectiv al unor trădători stipendiați nu ar fi cazul să le vorbim în termenii științei sacre a patrimoniului religios, care a ocrotit națiunea noastră spre culmile mândriei naționale de azi?...

Arsenalul satanismului comunist importat la noi de peste Nistru, avem datorită de conștiință să-l demascăm, și puhoiului imund dela răsărit să-l punem stăvilă. Simțul demnității noastre românești și creștinești o cere. — AGRU are și aci cuvântul.

Conferențe pastorale, — pe ortodoxie. Noi, uniții din Cib (eparhia Lugojului), am avut, de S. Măria Mare, misiuni populare trei zile în rând. Lume multă și aleasă s'a grăbit să ia parte la ele, bucurându-se întru Domnul și întărindu-se în dragostea Lui. S'au mărturisit și cuminecat relative foarte mulți în urma apostoliei cu adevărat sfântă a păr. misionari.

Ortodocșii din Cib s'au gândit să facă la fel. Și bun le-a fost gândul dintâiu, dar rău și necreștinesc a fost vestmântul în care s'a îmbrăcat mai apoi acest gând.

Incep de acolo că, așa zisa conferință a cercului preoțesc ortodox din 17 Sept. c., s'a ținut cu 8 preoți, nu numai cu 4 ca la noi, și a durat nu trei zile, ci hăt — o jumătate de zi. Și cu ce program evanghelic: bombardarea (cu fraze umflate) a „unițiilor” și a bisericii lor! Las' că și oratorii au fost tot pe sprânceană: pr. Ioan Iancu din Poiana, cel ce a dărimat biserica noastră din Poiana, s'a înstăpânit pe averea ei și chiar și pe proprietatea privată a

Preasf. Nicolescu dela Lugoj, ca și când și aceea ar fi ca femeia luată dela bărbat pe seama proprie, fiind Sf. Sa văduv... Și încă un cucernic vorbitor ce a venit aci să-și arate dexteritatea oratorică, credincioșii săi punându-i în vedere de repetate ori că o să-și încuie ușile bisericii, de le mai calcă la altar, Retac numele și-al acestui „apostol” ortodox, și a celorlalți ce s'au slobozit împotriva noastră, spre indignarea chiar și a bieților creștini pravoslavnici, ce așteptau altceva dela păstorii sufletești veniți să le spună o vorbă de bine (cum se așteptau dânsii și cum s'ar fi cuvenit). — Să le fie de bine! Au făcut ce-au știut și ce-au putut. Iar caravana își vede de drum. (so).

Știri mărunte

Personale. Miercuri seara orașul nostru a primit un oaspe ales: pe I. Preasf. VALERIU al Ordzii. Foi, de praznicul sf. Dumitru, înaltul ierarh a conferit subdiaconatul și diaconatul la zece clerici, iar mâine va da darul preoției celorlorași. — Câtă vreme petrece în Blaj, I. Preasf. Sa e oaspele păr. Mitropolit Vasile.

Cum se inaugurează anul juridic la Londra. E vorba de magistrați și avocați catolici. Aceștia știu și respectă regula: Totdeauna lucrul tău să-l începi cu Dumnezeu. Așa au ținut să-și înceapă și anul juridic deunăzi: cu Dumnezeu. Peste 50 de magistrați și avocați catolici englezi, în frunte cu judecătorii Langton și Lynskey și decanul baroului, d. Sullivan, au cerut să li-se facă o sf. liturghie »de Spiritu Sancto», la care au asistat în corpore. Slujba a oficiat-o păr. Duchemin, rectorul colegiului Beda din Roma, cândva și el om al baroului, în ființa de față a arhiepiscopului-cardinal Bourne. — Printre cei prezenți s'a mai remarcat și d. Riccardo Neid, președ. Asociației Presei Catolice din Statele Unite.

Pelerinii, cum n'au fost alții. Printre grupurile fără număr de pelerini primiți în audiență de Sf. Părinte au atras îndeosebi atenția

Planul tragerilor

La Loteria IV-a		
Clasa întâia Tragerea 9 și 10 Noemvrie 1933	Clasa Treia Tragerea 3 și 4 Ianuarie 1934	Clasa Cincea Tragerea dela 22 Februarie 1934 până la 26 Martie 1934
1 câștig a Lei 1.000.000	1 câștig a Lei 1.000.000	Un mare premiu de Lei 5.000.000
1 câștig a Lei 300.000	1 câștig a Lei 300.000	sau cinci premii de câte 1.000.000
1 câștig a Lei 100.000	1 câștig a Lei 100.000	1 câștig a Lei 500.000
și în total 2450 câștiguri în valoare de Lei 7.730.000	și în total 2450 câștiguri în valoare de Lei 12.990.000	1 câștig a Lei 300.000
Clasa Doua Tragerea 7 și 8 Decemvrie 1933	Clasa Patra Tragerea 1 și 2 Februarie 1933	1 câștig a Lei 2.000.000
1 câștig a Lei 1.000.000	1 câștig a Lei 1.000.000	1 câștig a Lei 1.000.000
1 câștig a Lei 300.000	1 câștig a Lei 300.000	1 câștiguria Lei 500.000
1 câștig a Lei 100.000	1 câștig a Lei 100.000	2 câștiguri a Lei 300.000
și în total 2450 câștiguri în valoare de Lei 10.360.000	și în total 2450 câștiguri în valoare de Lei 15.660.000	4 câștiguri a Lei 200.000
		8 câștiguri a Lei 150.000
		17 câștiguri a Lei 100.000
		și în total 30200 câștiguri în valoare de Lei 197.332.000

Planul Loteriei a 4-a prevede următoarele inovații: A) Sporirea câștigului principal al Claselor 1, 2 și 3 la un milion lei. B) Impărțirea Marelui Premiu de 5.000.000 lei în Cinci Premii a câte un milion, acordate ultimelor cinci câștiguri ieșite din roata de trageri. Dacă unul din aceste cinci câștiguri ar fi câștigul de 5 milioane, acestuia i-se va acorda în întregime și Marele Premiu de 5 milioane. În cel mai fericit caz se poate deci câștiga cu un singur loz 10.000.000 lei. C) Sporirea totalului câștigurilor clasei a 5-a cu peste 3.000.000 lei.

Cumpărați sau comandați prin o carte postală lozurile Loteriei de Stat dela mare colectură oficială pentru Transilvania

Banca Iliescu A. S. Cluj

care s'a dovedit cea mai norocoasă din toate țara și a achitat câștiguri de peste Lei 28.000.000
Sucursale și agenții în întreg Ardealul și Banatul.

Reprezentanța în Blaj, la Traian Novac, comerciant.

40.000 CÂȘTIGURI — 80.000 LOZURI

obștească grupul de 130 olandezi, condus de episcopii de Boonkamyo și Bosch, și pelerinul Zick, alăturat celor 500 din Spira. Dintre pelerinii olandezi 35 erau slujbași dela căile ferate, iar 95 muncitori șomeri, — veniți, toți, cu bicicleta, până la Roma. Pelerinul Zick plecase la drum în 13 Iulie, ca să ajungă în Cetatea Veșnică tot pe jos și cu o cruce mare în spate, la 13 Oct. c., după ce a vizitat, între timp, diferite sanctuare, ce i-au picat în cale. Intre altele Assisi și Padova. La întoarcere are de gând să se îndrepte, vezi bine că tot pe jos și tot cu crucea în spate, spre Lourdes.

Locale. Dumineca viitoare, a XXII după Rusalii, va predica în catedrală p. Petru Cristea, vicerectorul Seminarului teologic.

— De câteva zile Casa Domnului are o bucurie, carea nu e numai a sa, ci a întreg Blajului bisericesc: P. Vasile Cristea, după încheierea anului de noviciat și depunerea voturilor călugărești, și-a ocupat aci locul de rugă și de muncă duhovnicească-bisericească. Reținem acest moment, deoarece Cuvioșia Sa e cel dintâiu preot român cu voturi în ramura română a tagmei asumpționiste atât de binemeritate pentru Răsăritul creștin. — Cei mulți să-i urmeze!

Vaticanul rupe legăturile diplomatice cu Cehoslovacia? Cazul Ciriaci nu e lichidat încă. Ea e probabil să se înrăutățească și mai mult. Din cercuri inițiate, — dacă-i să credem anumitor ziare — se spune că Vaticanul e pe cale să rupă legăturile diplomatice cu Cehoslovacia. Motivul e jignirea ce s'a adus nunțului papal Ciriaci, și pentru care guvernul cehoslovac întârzie să deie cuvenita satisfacție.

Internaționala IV. Aceasta va lua ființă, — spune-se — în curând, pe temeiul de ideologie și program fascist. După informațiile ce are Reichspost s'au și făcut deja toate pregătirile în vederea ținerii unui mare congres la Roma a Europei Tinere, cu care prilej se vor asocia, sub numirea de Internaționala IV, toate mișcărilor înrudite cu fascismul. Ceeace nu vrea să fie câtuși de puțin o imitație a Societății Națiunilor, ci o realitate a parte, care să fie o forță nouă, activă, unitară și impozantă a Europei. — În felul acesta se va împlini vorba de anul trecut a lui Mussolini: »In decurs de zece ani Europa va fi fascistă«. — Qui vivra, verra.

Daniile pentru opera misionară papală. Din raportul dat publicității asupra daniilor ce au încurs în 1932 pentru scopurile operei misionare papale: lățirea credinței și formarea unui cler indigen în teritoriile misionare, reiese că aceste oferte benevole pe anul trecut ating suma de 47,250.900 lire italiene. Suma, precum vedem, este impunătoare. Totuși față de 1931 reprezintă oarecare scădere. Taina: America de Nord și Canada au contribuit cu mai puțin ca în trecut. Motivele se cunosc.

† **Eugen Hopârtean**, preot-profesor de muzică la școalele noastre normale din Blaj, din 24 Octomvrie c., nu mai este printre cei vii. O boală nemiloasă, ce-l martiriza de ani, l-a răpus aproape pe furate, în această zi cu neguri de toamnă. Rămășițele-i pământești au fost așezate spre veșnică odihnă în dup'amiaza praznicului Sf. mucenic Dumitru, petrecut fiind de o mulțime impresionantă. Bunul profesor-părinte, prietin devotat și coleg de-o fineță cum rar întâlnești, a trecut în lumea dreptilor însoțit de regretele sincere ale tuturor celor ce l-au cunoscut. — În veci pomenirea lui!

† **Paulina Câmpeanu n. Clupe**, soția p. Ioan Câmpeanu din Poptelec, a trecut la cele veșnice în ziua de 18 Octomvrie c., într'al 39-lea an al vieții. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

D. Bueurești. Amănunte nu știm. Am cetit și noi, ca toată lumea, în reportajul pe care îl dă »Dreptatea« despre serbările dela Turnu-Severin, următoarele: »In tot timpul slujbei religioase M. S. Regele, ca șef al bisericeii autocefale române, a îmbrăcat odăjdiiile înaltului rang bisericesc pe care-l are și a stat în altar cu ceilalți înalți ierarhi ortodoxi«.

T. Proștea Mare. Înțelegem nerăbdarea cu care preoțimea noastră așteaptă »bonurile de impozit«, cu cari plătește statul restanțele de salar. Întârzierea este, de sigur, cât se poate de neplăcută. Repetăm însă ceeace am spus: vina o are pe deantregul ministerul, care a dat întâi un fel de instrucțiuni, apoi le-a schimbat cu totul. Altă soluție nu era decât să se facă noi lucrări, după nouile instrucțiuni. — Și acestea sunt acum în curs. În câteva zile vor fi gata, trimise Ministerului. Sperăm, că din această întârziere preoțimea nu va avea de suferit nici o pagubă. — Privitor la restanțele de salar din anii 1932/33 guvernul încă nu a luat măsuri. A promis atâta că le va plăti în numerar. Avem această promisiune în special pentru restanțele de salar ale preoțimii noastre, mai mari cu mult decât ale altor funcționari. Transformarea promisiunii în faptă însă merge foarte greu. Vom mai încerca și vom mai stărui.

B. I. în M. Noua lege a conversiunii a lăsat neatins dreptul bisericilor și parohiilor de a-și încassa integral sumele ce au la diverși debitori, fie și plugari ori alte categorii în favorul cărora s'a adus legea. Prin urmare: bisericile își pot urmări pe calea legii crean-

țele integrale față de oricine. Dar numai dela data de 1 Noemvrie încolo; până atunci debitorii beneficiază de moratoriu. — Dobânzile cari se pot lua după sumele împrumutate sunt cele legale. Legea conversiunii nu prevede nici o reducere a lor, dacă însăși suma împrumutată nu beneficiază de reducere: cum e cazul datorilor către biserici.

P. Reghin. De sigur, nu s'a spus încă ultimul cuvânt în arzătoarea problemă a »ajutorului la caz de moarte« a preotului. Nici discuția în coloanele noastre nu s'a închis. Va continua cu chiar numărul viitor. — Avem însă bune nădejdi că nu lungă vreme. Fiindcă, din fericire, pare că ne apropiem de faza înlăptuirilor. Acum, nu peste mult, și în Arhidieceză. Este studiat gata planul întreg. Se cer acum păreriile celor interesați, pentru a-l putea pune în viață încă la începutul noului an. — Mai ales dacă sinoadele protopopești vor înțelege să nu mai facă prea multă critică și discuție stearpă, ci să prefere un lucru bun imediat realizabil unui »mai bun« problematic și irealizabil. — Vom reveni!

I. Sibiu. Cetim și noi »Cuvântul«. Nu ne-au scăpat, prin urmare, nici ultimele articole ale d. Racoveanu privind chestiuni bisericești. În special »Dumineca« din 23. X și »Intre violență și trivialitate«, din 25 a lunii curente. Nu ne-am oprit însă asupra lor. Ele privesc stări de lucruri din sinul ortodoxiei românești. Nu noi suntem chieმაți să ne ocupăm de ele. Mai ales că nu sunt de aceeași din cari am putea lua bună învățătură. — Aveți însă dreptate: »Telegraful« ar putea medita puțin asupra lor. Il privesc ceva mai deaproape decât Papa dela Roma ori nunțul dela Praga.

Rezultatele Loteriei III-a

In ziua de 6 Octomvrie au luat sfârșit tragerile clasei 5-a, încheindu-se astfel Loteria III-a.

240.000.000 Lei

e suma enormă ce a fost distribuită câștigătorilor acestei Loterii. Iată câțiva dintre câștigătorii clasei 5-a:

- 1.000.000 Lei**
1. D. D. funcționar București.
  2. Max Steinberg com. ambulant Str. N. Traian 11 București.
  3. Ilie Vlădisca proprietar Str. Sft. Nicolae 2 București.
  4. Maria Câmpeanu debitantă de tutun Str. Palade 24.
- 2.000.000 Lei**
1. Ghitta Abramovici casnică Str. Șf. O. Iosif 2 București.
  2. Silvia Oaga casnică Soc. Com. Str. Dudești 52 București.
  3. Marcel Cahane funcționar soc. Asigurării Generala București.
  4. Iosif Göringer funcționar.
- 3.000.000 Lei**
1. Loc. Grosu Joan Reg. a. A. A. Iași.
  2. Gh. Stănescu Buzău.
  3. Ilie Tudorache funcționar Corp. IV. Iași.
  4. Heim Rabinovici negustor Sculeni jud. Iași.
  5. Iacob Mendel Str. Prof. Paul 41 Iași.
  6. Leon Heimovici, Carel Walter și Jean Rusu, Bul. Brătianu.
- 5.000.000 Lei**
1. Moritz Schöffler propr. magazinului „Liliacul de Aur“ Str. Sft. Nicolae Selan 16, București.
  2. Zigu Marcovici sub-colector București funcț. com.
  3. Marcus, student politehnică Str. Col. Orero 17 București.
  4. Edy Baer copil la magazinul „Pinet“.
  5. Jeny Dumitrașcu funcț. C. F. R.
  6. Rica Zuncu casnică Str. Elena Ferechide 7 București.
  7. Jean Mares funcț. cadru disponibil str. Meteor 4.
- 5.000.000 Lei**
1. D. B. negustor Cluj.
  2. D. B. H. proprietar Mediaș.
  3. D. F. agent Mediaș.

Inițialale indică dorința câștigătorului de a nu se publica numele.

Loteria IV a început:

Prima tragere la 9 Noemvrie. Totalul câștigurilor va fi mai mare, iar jocul mai atractiv prin faptul că și primele clase oferă câștiguri de câte 1.000.000 Lei.

Prețul Lozurilor: 1/8 125 Lei, 1/4 250 Lei, 1/2 500 Lei, și 1/1 1000 Lei.

Loteria de Stat pe clase.